

Karen Swan *Sydänyön salaisuus*

Suomentanut Ilkka Rekiaro

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Englanninkielinen alkuteos *The Midnight Secret*

Copyright © Karen Swan 2025

All rights reserved.

First published 2025 by Macmillan an imprint of Pan Macmillan

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

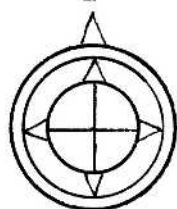
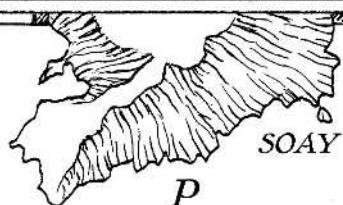
ISBN 978-951-1-51686-6

OTAVA
KIRJAPAINO

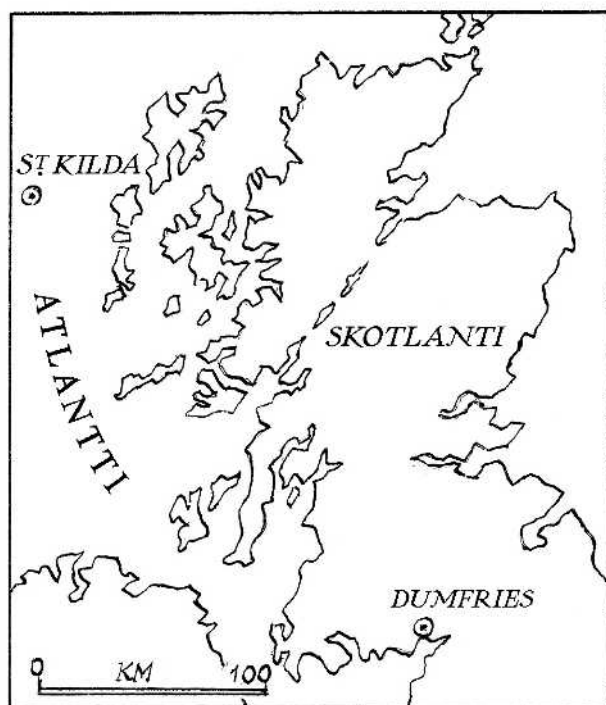
Keuruu 2026

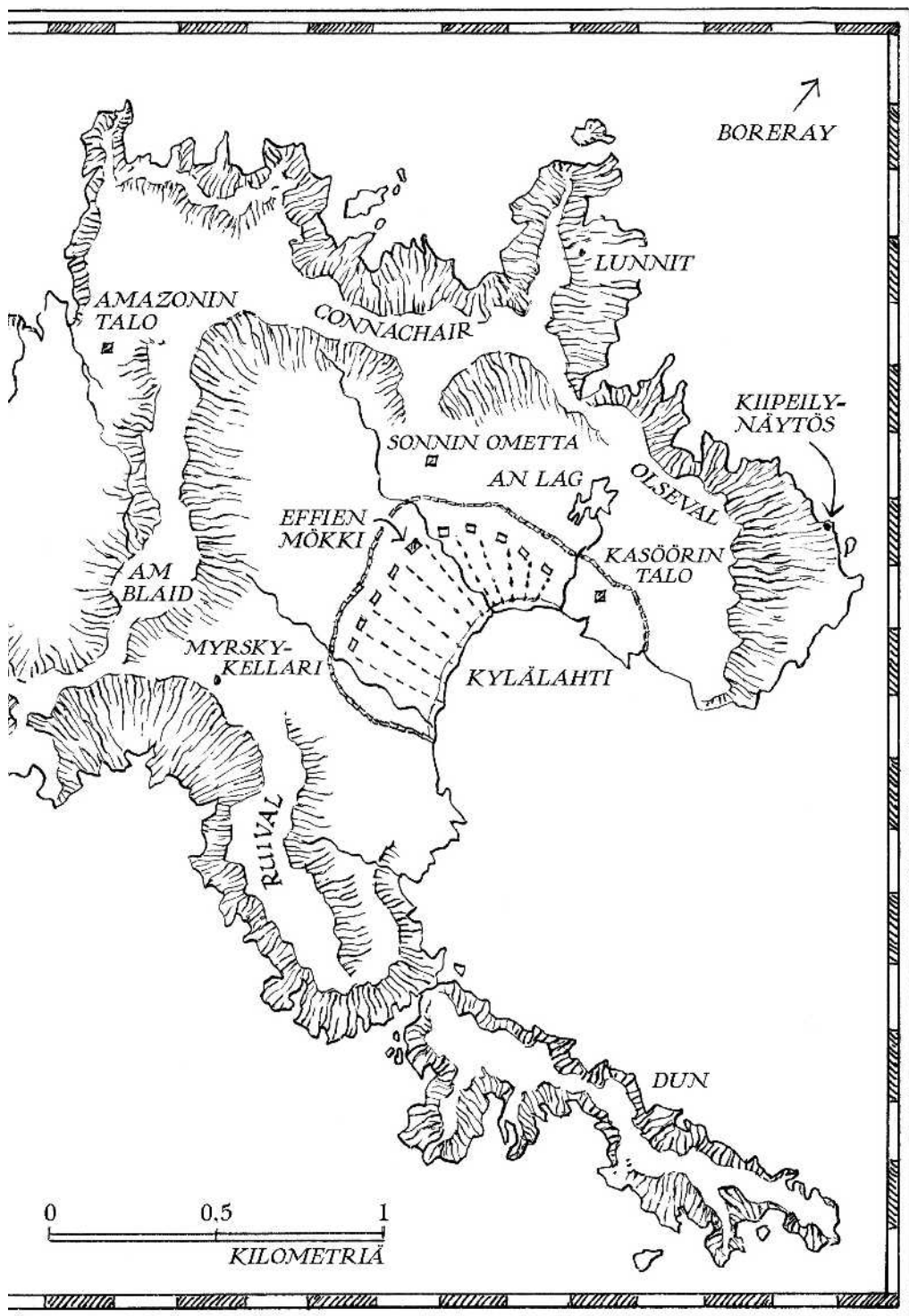
*Omistettu Daphne ja Colin Hydesille,
jotka täysin ansaitsevat onnellisen loppunsa*

ST KILDA

— HEMESH. ALLES —

Hirtalaiset perheet

Jayne Ferguson

Aviomies: Norman

Käly: Molly

Effie Gillies ("Pikku-Gilliesit")

Isä: Robert

Edesmennyt veli: John, kuollut kiipeilyonnettomuudessa

Mhairi McKinnon

Vanhemmat: Ian (postimestari) ja Rachel

Vanhemmat veljet: Angus ja Fin

Kuusi nuorempaa sisarusta, muun muassa Christina,

Puna-Annie, Pikku-Murran

Flora MacQueen

Vanhemmat: Archibald ja Christina

Vanhempi veli: David

Neljä nuorempaa sisarusta

McKinnonit (eivät sukua Mhairin perheelle)

Donald ja Äksy-Mary

Struan-vauva

Iso-Gilliesit

Hamish (Robertin veli) ja Iso-Mary

Viisi lasta

Kylän vanhukset

Peg-mamma

Hullu-Annie

Vanha Fin

Lorna MacDonald

Sairaanhoitaja mantereelta, asettunut Hirtalle

Maa on täynnä taivasta

Mutta vain se, joka näkee, riisuu kengät jalasta

ELIZABETH BARRETT BROWNING

Prologi

3. marraskuuta 1926

Kylälahti, Hirtansaari

Satoi, mutta sen sanottiin enteilevän hyvää.

Jayne viis veisasi hyvistä enteistä. Hän oli menossa naimisiin saaren komeimman ja kookkaimman miehen kanssa, jota katsoessaan hän tunsi aina perhosiä vatsassa. Miehen silmät olivat suvitaivaan siniset, hän oli antanut kiiltävän, tumman tukkan-
sa kasvaa hiukan pitemmäksi kuin muut miehet – takkuiseksi, Hullu-Annie oli kerran sanonut, ”kuin lammas karvanlähdön aikaan”. Miehellä oli leveät, ryhdikkäät hartiat ja pitkät jalat ja kädet, ja hän oli päätä pitempi kuin muut miehet paitsi Angus MacKinnon.

Kukaan ei kiistänyt, etteikö Norman ollut saaren komein mies. Jayne muisti vieläkin sen mykistyneen hiljaisuuden, joka hänet oli vallannut Normanin lähestyttyä häntä ensimmäisen kerran sunnuntain jumalanpalveluksen jälkeen ja kysyttyä, lähtisikö hän kahdestaan kävelylle. Jayne oli ollut aivan varma, että Norman pyytäisi uutta sairaanhoitajaa, Lornaa. Naiset eivät puros-
sa pyykkiä pestessään muusta puhuneetkaan kuin Lornasta, joka oli hiljattain saapunut saarelle. ”Uutta verta!” Peg-mamma oli iloisesti huudahtanut. Kahdenkymmenen-

kuuden vuoden ikäinen Lorna oli neljä vuotta Normania vanhempi. ”Maailmannainen”, Hullu-Annie oli sanonut äänessään harvinaista ihailua. Lorna oli totinen mutta viehättävällä tavalla, hän oli kouluja käynyt ja nokkela ja osasi auttaa ihmisiä kaikin tavoin, kun taas Jayne ei osannut – hän oli vastikään täyttänyt kahdeksantoista eikä ollut taitava missään asiassa. Kaikki näkivät, että Lorna olisi lupaavin valinta kylän tavoitelluimmalle poikamiehelle. Mutta Norman olikin halunnut Jaynen!

Ensimmäinen kävely oli kieltämättä ollut vaivaantunut. Jayne oli huomannut Rachel MacKinnonin ja Christina MacQueenin hämmästyneet katseet, kun hän ja Norman olivat eronneet muihin ja lähteneet kallioille päin. Kumpikaan ei ollut oikein keksinyt mitään sanottavaa, ja he olivat vuoroin puhuneet päällekkäin tai vaienneet yhtä aikaa. Mutta Norman oli visusti pitänyt Jaynen kylälaisten näkyvillä. Heistä juoruttaisiin, eikä Norman halunnut tahria Jaynen mainetta, vaikkei Jaynella ollut enää vanhempia huolehtimassa hänestä.

Jaynen isä oli lähtenyt siirtolaiseksi Australiaan Jaynen äidin kuoltua ja ottanut hänen kaksi nuorempaa veljeään mukaan. Isä ei ollut uskonut Jaynea tämän sanottua, ettei lähtisi heidän matkaansa. Vielä kiivetessään valaanpyyntilaivaan, joka veisi heidät mantereelle, isä oli odottanut tyttären luopuvan ”hölmöilystään” ja seuraavan isäänsä. Mutta isä ei ollut koskaan ymmärtänyt omaa vaimoaankaan eikä sen kirouksen taakkaa, jota äiti ja tytär molemmat kantoivat. Jos he olisivat muuttaneet suureen maailmaan ja asuneet laajemmassa yhteisössä, riskinä olisi ollut, että he olisivat nähneet entistä enemmän näkyjä, ja ne olivat ihan tarpeeksi kamalia jo neljänkymmenen asukkaan kylässä. Ja niin isä oli katsonut tytärtään suu tyrmistyksestä auki Jaynen seistessä kalpeana rannalla ja vilkuttaessa kaikkien muiden kanssa heille hyvästiksi.

Laivan kaarrettua niemen taakse kaikki kääntyivät ja kävelivät mökkeihinsä tiiviinä ryppäänä, ommellen askelillaan

umpeen pois lähteneiden jättämää aukkoa. Peg-mamma, näh-
tyään Jaynen vapisevan rannalla tietten tahtoen hylättynä, oli
tarttunut häntä kädestä ja vienyt hänet mökkiinsä syömään.
Eikä Jayne ollut sieltä lähtenyt. Tänä kesänä Lorna oli muutta-
nut Jaynen entiseen kotitaloon saavuttuaan saarelle kaksi vuot-
ta Jaynen isän ja veljien lähdön jälkeen. Ja näin kylän elämän-
ratas oli jatkanut pyörimistään, sama ratas hiukan erilaisena.

Mutta tänään Jayne muuttaisi pois Peg-mamman luota. Ei
menisi tuntiakaan, ennen kuin hänestä tulisi rouva Norman
Ferguson, ja ensi yön hän nukkuisi tuoreen miehensä vieres-
sä mökissä numero kaksi. Norman asui siellä nuoremman sis-
konsa Mollyn kanssa. He olivat jääneet orvoiksi Normanin ol-
lessa viidentoista ja Mollyn vasta yhdeksän, ja Norman suojeli
pikkusiskoaan kiihkeästi. Yksikään kylän poika ei uskaltanut
vetäistä Mollyä letistä eikä jättää liukumiiinoja heidän etupor-
taalleen.

Tytöistä oli tullut läheiset ystävykset viime kuukausina ikä-
erosta huolimatta. Molly oli oitis kysynyt, lähtisikö Jayne uudelleen
kävelyille Normanin kanssa, vaikka Norman oli harvasanainen.
Molly oli kertonut Jaynelle, mistä kaikesta Norman piti, jotta heil-
lä olisi seuraavalla kerralla jutun juurta, ja se konsti oli tepsinyt.
Kankeus Jaynen ja Normanin välillä oli hellittänyt siinä määrin,
että yhteisistä kävelyistä oli tullut vakituinen tapa.

”Kas siinä, arvasin että se on vielä tallella”, kirstuun kumar-
tunut Peg-mamma sanoi ja suoristautui hitaasti toinen käsi ala-
selällä. Hän piteli toisessa ryppyistä ja vanhuuttaan kellastunut-
ta yöpaitaa. Jayne katsoi, että sen puolesta puhui ainoastaan kak-
si asiaa: arkivaatteita paljon ohuempi puuvillakangas – jopa ke-
säpaitoja ohuempi – ja haalistunut liilanvärinen kukkakuvio,
joka erottui nipin napin. ”Pidin tätä yllä omana hääyönäni”, Peg-
mamma sanoi painaessaan pukinetta muhkeaa vartaloaan vas-
ten. ”Siihen aikaan olin toki paljon sorjempi”, hän sanoi naurah-
taen. ”Silloin se istui kuin valettu. Muistan vieläkin Hamishin

ilmeen...” Muistot saivat Peg-mamman ilmeen pehmenemään, ja hän nyökkäsi itsekseen haikeasti.

Jayne odotti innokkaasti kuullakseen lisää. Hän tarvitsi enemmän tietoa. Tänä iltana Molly nukkuisi täällä Peg-mamman mökissä, jotta Jayne ja Norman saisivat viettää hääyön kahdestaan, eikä Jayne tiennyt mitä odottaa. Hän oli yrittänyt kysyä Peg-mammalta, mitä hänen ”kuuluisi tehdä”, mutta oli saanut vastaukseksi, että kaiken oli annettava mennä omalla painollaan. Jayne ei käsittänyt, miten se olisi mahdollista, kun Normanin ja hänen keskustelutkaan eivät sujuneet omalla painollaan.

Hänen ilmeensä oli kai kavaltanut hänet, koska se oli saanut Peg-mamman käymään nelinkontin ja penkomaan peitto-kirstua.

”Muista, tyttöseni, seistä takan valossa”, Peg-mamma evästi katsoessaan Jaynea tietävästi hymyillen. ”Se saa hänet kiiruhtamaan luoksesi.”

Jayne meni ymmälleen. ”Takan valossa?”

”Sittenpä hän näet”, Peg-mamma sanoi nyökkäillen ja sysäsi vaatteen Jaynen käsiin kun ovi avautui ja Mhairi MacKinnon kurkisti sisään.

”Norman ja Molly lähtivät juuri”, Mhairi ilmoitti tohkeissaan. Mhairi ja Flora olivat olleet vartiossa ja pitäneet sulhasen mökkiä tarkasti silmällä jo nelisenkymmentä minuuttia, kuin varmistakseen, ettei tämä ottaisi jalkoja alleen (Jayne ei oikein tiennyt, minne Norman olisi voisi paeta kolmen kilometrin pituisella Atlantin saarella). Effie Gillies puolestaan oli asemis-sa kirkon ovella varmistamassa, että Norman astui siitä sisään. Norman-parka, Jayne ajatteli hymyillen. Tytöt pitäisivät huolen siitä, että Norman veisi hänet vihille, halusi tai ei.

”Voi Jayne!” Mhairi henkäisi. ”Näytät ihanalta, kuin keijukaiselta!”

Näyttikö hän? Peg-mamma oli harjannut hänen vaaleanruskeita hiuksiaan sadalla vedolla saadakseen ne kiiltämään ja

sitten solminut niihin leinikkejä ja päivänkakkaroita. Saarella ei kasvanut puita, joten oli mahdotonta edes ajatella näyttävää seppelettä, eikä nyt ollut maakasvienkaan kukinta-aika. Oli löytynyt vain leinikkejä ja päivänkakkaroita, ja tytöt olivat poimineet niitä Jaynelle koko aamun.

”Näytähän”, Flora sanoi tupsahdettuaan sisään Mhairin perässä innokkaana katsomaan Jaynea. ”Oi! En ole ikinä nähnyt noin kaunista morsianta!”

Jayne ei halunnut huomauttaa olevansa ainoa Floran koskaan näkemä morsian. Flora painoi kätensä sydämelleen, ja hänen silmänsä, joissa oli sekä vihreää että pähkinänruskeaa, loistivat jännityksestä. Flora oli jo neljätoistavuotiaana kaunotar, jolle sallimus oli taatusti varannut hohdokkaamaan elämän kuin Hirtansaari pystyisi tarjoamaan. Jayne uumoili, että Floran häät olisivat paljon hienommat kuin tällä pienellä saarella oli kuunaan nähty.

”Kiitos”, Jayne sanoi hiljaa. Hän päätteli heidän sanoistaan, että hän näytti ainakin... kelpoiselta. Joskus tuntui pelottavalta ajatella avioliittoa niin komean miehen kanssa, ja hänen oli muistutettava itseään siitä, että Norman oli valinnut hänet, että Norman oli nähnyt hänessä jotain mistä piti. ”Sinä olet sievä nuori tyttö”, Peg-mamma aina sanoi heidän istuessaan iltaa takkatulen lämmössä, neuloessaan ja rupatellessaan päivän tapahtumista. Mutta sitä oli vaikea uskoa, sillä Jayne oli sivuutettu koko hänen elämänsä ajan. Hirtalaiset pitivät häneen etäisyyttä kuten aiemmin hänen äitiinsä. *Heidän silmiinsä tulee tietty ilme heidän nähdessään meidät, lapseni. He hymyilevät edelleen, mutta ovat aina varautuneita, koska pelkäävät, mitä me olemme saattaneet nähdä.*

Jaynesta tuntui kuin hänellä olisi huntu kasvoilla: ihmiset näkivät ensimmäiseksi sen, selvänäköisyyden ”lahjan”, joka kulki aina askeleen edellä hänestä jättäen hänet pysyvästi varjoonsa. Jayne ei tiennyt, miltä tuntui, kun aurinko paistoi kasvoille.

"Effie Gillies, oletpas sinä vallan kamalassa siivossa", Peg-mamma nuhteli Effien putkahtaessa mökkiin hetkeä myöhemmin. "Jalkasi ovat mustat!"

"Juu, ulkona sataa", Effie sanoi huohottaen eikä ollut moksiskaan.

"Ja etkö olisi voinut näyttää hiuksillesi harjaa?"

Tytön otsa rypistyi. "Miksi? Enhän minä tässä ole naimisiin menossa."

"Voi sinun kanssasi!" Peg-mamma päivitteli.

"Mikä tuo on?" Effie kysyi uteliaana nähdessään Jaynen pitelemän, mytyksi puristaman yöpaidan.

Jaynen posket punehtuivat, ihan kuin kaikille olisi ollut selvää, millä tavoin hän miehensä tänä iltana viettelisi.

"Viis siitä", Peg-mamma äyskäisi ja otti yöpaidan Jaynelta takaisin. Hän heristi etusormeaan tytöille. "Teidän kuuluisi olla kirkossa!"

"Niin. Ja minä tulin kertomaan, että Norman on siellä oikein puku päällä."

"Parasta ollakin", Peg-mamma puuskahti ja katsasti taas morsianta. Jayne ei muistanut, että häntä olisi koskaan hyysätty tällä tavalla. Ei ainakaan äidin kuoleman jälkeen. "Alahan laputtaa, Effie, ja ota nuo hepsankeikat mukaasi." Peg-mamman katse osui Floran ja Mhairin ilkikurisiin ilmeisiin. "Me tulemme sinne tovin päästä. Jonkun teistä pitää jäädä ovelle riisumaan Jaynen työkengät. Minusta ei ole sillä viisiin kumartumaan."

"Voinhan minä itsekin –" Jayne aloitti, mutta Peg-mamma keskeytti hänet.

"Höpsistä. Ei tule kuuloonkaan, että morsian riisuisi kenkensä itse. Enkä minä sitä paitsi halua, että kukkasi karisevat hiuksista."

"Hei sitten, Jayne", Mhairi sanoi leveästi hymyillen, kun Peg-mamma hätisti heidät ulos. "Me veisaamme virret sinun tähtesi tavallista kovempaa."

Jayne käveli heidän perässään keittiön läpi ja kuunteli nau-
rua, joka kantautui Kadulta, kun he hyppelivät käsikynkässä
kivilaatoilla. Koko saari oli valmis juhlimaan, sateesta huoli-
matta. Peg-mamma oli leiponut Jaynelle suurukseksi – ja läk-
siäislahjaksi – kaurakeksejä, hänen herkkuaan, ja lautaset oli-
vat vielä keittiötasolla valmiina puros-
sa pestäviksi. Jayne tuns-
i tottumuksesta hinkua mennä itse tiskaamaan. Naiset eivät ol-
leet tänään ehtineet hoitaa tuttuja askareitaan, koska aika oli
mennyt ison aterian valmistamiseen. Miehet olivat aamulla teu-
rastaneet ylivuotisen lampaan, ja se kypsyi parhaillaan ulkona
vartaassa – pyykkinaruille oli levitetty lampaanvuotia sateen-
suoja-
ksi. Vihkimisen jälkeen syötäisiin ja myöhemmin tanssit-
taisiin *ceilidhissä*.

Ja sitten mökin numero kaksi ovi vihdo-
in sulkeutuisi eikä
kukaan enää katselisi heitä, eikä heidän tarvitsisi käydä ennalta
suunniteltuja keskusteluja. Jayne ja Norman olisivat viimein kah-
den. Jayne seisoi yöpaidassa takan valossa miehen edessä, joka
sekä hermostutti että kiehtoi häntä. Norman ei ollut vielä suudel-
lut, hän oli pidättyväinen samoin kuin kunniallinen, ja Jayne oli
monesti yrittänyt kuvitella, miltä huulten kohtaaminen tuntuisi.
Flora oli tuttuun varhaiskypsään tapaansa neuvonut, kuinka har-
joitella omaa kyynärvar-
tta vasten. Ihan kuin muka tietäisi! Jayne
oli nauranut ja huitaissut hänet tiehensä, mutta sinä iltana maa-
tessaan sängyssä pimeässä hän oli silti kokeillut.

Peg-mamma pyyhälsi takaisin sisään varmistettuaan, että tytöt
juoksivat kirkolle. Hänen katseensa kulki Jaynessa isoäidillisen
kiintyneesti, ja hän korjaili vielä pikkuisen Jaynen tukkaan pujot-
tamiaan päivänkakkaroita.

”Norman Ferguson on onnenpekka.”

”Minä tässä onnekas olen.”

”Pah! Niin hän kyllä haluaisi sinun ajattelevan”, Peg-mamma
sanoi naureskellen. ”Sillä miehellä on jo muutenkin korkea
käsitys itsestään.” Peg-mamma katosi makuuhuoneeseen ja

palasi sieltä yöpaidan kanssa. ”Eipäs unohdeta tätä”, hän sanoi tietävä katse silmissään kuin viettelyn yksityiskohdat olisi nyt lyöty lukkoon.

Jayne ojensi kättään tukeakseen Peg-mammaa tämän astuesssa portaalta, ja he kävelivät yhdessä pitkin autiota Katua. Kaikkien mökkien ovet oli tietenkin jätetty selälleen ja takkatulet paloivat pienellä liekillä. Palavan turpeen haju sekoittui ulkona vartaassa hitaasti kypsyvän lampaanlihan tuoksuun.

Oli nousuveden aika. Meri oli raskaan harmaa, mutta kerran oli lähes tyyntä. Kylälahtea kahden vartijan tavoin reunustavien Oisevalin ja Ruivalin kukkuloiden yli karkaili usvaa. Sade oli pelkkää tihkua, ja Jayne toivoi sen kostuttavan hänen poskensa kuin kaste ja säkenöivän silmäripsillä kuin timantit.

He pysähtyivät mökin numero kaksi kohdalla, ja Jayne kiihuhti sisään yöpaita kädessä. Hän laski sen jännittyneenä sijaa-mattomalle vuoteelle. Hän puraisi huultaan ja tunsyi sydämensä hakkaavan kovemmin tämän luvattoman käynnin vuoksi. Hän ei ollut koskaan vieraillut Normanin makuuhuoneessa ja nyt hän soi itselleen hetken katsoa ympärilleen: Normanin tweedistä ommellut polvihousut, joita hän käytti kiipeilyssä, lojuivat tuolilla, jonka istuin oli punottu kaislasta. Norman oli heittänyt ne tuolille vaihtaessaan ylleen pyhävaatteet. Sängyn jalkopäässä oli Mollyn kutoma viltti, ja Normanin myskintuoksu leijui ilmassa kuin hän olisi vasta äsken lähtenyt huoneesta. Vajaan tunnin päästä tämä olisi Jaynenkin huone... Hän toivoi, että aika kuluisi joutuisammin ja kiidättäisi hänet tulevaisuuteen kuin keijun tuulessa.

Ei mennyt kahtakaan minuuttia kävellä kirkolle, ja Jayne kuuli puheensorinan vaimenevan sisällä, kun he astuivat ovensuuhun.

Molly odotti häntä silmät kirkkaina. Jayne tiesi, että menemällä naimisiin Normanin kanssa hän saisi paitsi aviopuolison myös sisaren. Tästä päivästä alkaen hänellä olisi taas perhe. Hän olisi löytänyt paikkansa.

”Sinä olet jopa kauniimpi morsian kuin haaveilin sinun olevan”, Molly kuiskasi kumartuessaan avaamaan Jaynen kengännauhat.

Jayne hymyili kainosti. Hän tiesi, ettei hän ollut mikään kaunotar, mutta tyttöjen innostus oli tarttuvaa, ja hän alkoi uskoa, että ehkä hän saattaisi näyttää tänään sievältä.

Kirkossa ei soitettu välimusiikkia peittämään hiljaisuutta sillä aikaa kun Molly avasi nauhoja. Siellä ei ollut urkuja eikä sen puoleen lasimaalauksella kaunistettua ikkunaakaan. Jayne katsoi tuttuun pieneen kappeliin, jonka seinät oli maalattu valkoiseksi. Tässä vaatimattomassa pyhäkössä vain hänen tukassaan oli koristeita.

Hän näki odottavat kyläläiset ja tunnisti joka ainoan takaa päin. Tämä oli hänen elämänsä maisemaa. Hän tiesi kaikkien tarinan ja kaikkien salaisuudet.

Kurkkuja kakistettiin, joku niisti nenänsä... ja sitten tuli taas hiljaista.

Jayne näki Normanin kääntyvän, hänen kauniiden tummaripsisten, sinisten silmiensä kohdistuvan häneen. Jaynen mahassa perhoset nousivat lentoon. Norman ei hymyillyt hänelle innoissaan kuten tytöt äsken, mutta eihän Norman ollutkaan mikään teinityttö eikä varsinkaan tunteilija.

Peg-mamma puristi Jaynen käsivartta, ja Jayne tajusi, että he olivat vaihtaneet paikkaa eikä hän enää tukenut Peg-mammaa vaan Peg-mamma häntä.

”Oletko varma?” Peg-mamma kuiskasi pidellen hänen käsi-varresta tiukasti kiinni heidän katsoessaan naapureiden ohi keskikäytävän päässä seisovaa pappia, jonka vieressä sulhanen seisoi odottamassa.

Jayne nyökkäsi. Hän ei ollut koskaan ollut mistään näin varma, ja hän astui rohkeasti ensimmäisen askeleen kohti tulevaisuuttaan.

1. luku

JAYNE

Neljä vuotta myöhemmin, elokuun loppu 1930

Kylälahti, Hirtansaari

Jayne tuijotti ajopuista kyhättyä mitätöntä ristiä. Kauan sitten Kylälahden sorarannalle kelluneet puut oli korjattu talteen ja säilytetty arkkukellarissa valmiina seuraavaa kuolemaa varten.

Hyvistä yrityksistä huolimatta risti ei ollut kummoinen muistomerkki tytölle, joka oli ollut niin säteilevä. Jayne, Effie, Flora ja Mhairi olivat vuorotellen tarttuneet siveltimeen ja kirjoittaneet Effien väreillä Mollyn nimen koukeroisin kirjaimin ja koristelleet kirjainten välit maalaamalla niihin kukkia ja pienen hirttanpeukaloisen, jonka laulusta Molly oli kovasti pitänyt.

Jayne vajosi maahan ja painoi kämmenen vehreään ruohikkoon. Leinikit nyökkäilivät pirteästi tervehtien mutta saivat hänet vielä nytkin kalpenemaan. Hän ei koskaan unohtaisi, miten ne olivat sataneet hänen hiuksistaan hääyönä, leinikit ja päivänkakkarat, kun ne oli ravisteltu irti ja ne olivat pudonneet yksitellen, kunnes jäljellä ei ollut mitään kaunista.

Hän käänsi katseensa sivuun. Hänen oli vaikea uskoa, että hän jättäisi nuoren kälynsä tänne. Tuntui siltä kuin hän menettäisi

Mollyn uudelleen, sillä hän oli saanut lohtua päivittäisestä käynnistä tämän haudalla. Jaynelle oli tullut tavaksi ottaa käsityö mukaan ja istua pienen ristin ääressä hautausmaalla, jota kiersi korkea kiviaita. Kuin äidin käsivarret se suojaasi häntä puuskaiselta tuulelta ja kyläläisten uteliailta katseilta. Hän istui siinä useimpina päivinä ja kertoi rakkaalle tytölle kaikki kylän uutiset, jutte- li kuten he olivat aina jutelleet keittiön pöydässä. Flora ja Mhairi olivat kesän lampaiden kanssa Glen Bayssä, Äksy-Mary odot- ti – viimeinkin – lasta, joka voisi syntyä päivänä minä hyvänsä, Donald oli kaatunut ja satuttanut itsensä pahasti miesten men- tyä Boreraynsaareen keritsemään lampaita, mutta hän toipui jo hyvää vauhtia, ja Effie oli rakastunut jaarlin poikaan, joka oli sit- ten, kuinka ollakaan, särkenyt hänen sydämensä...

Mollyn kuoleman jälkeen oli tapahtunut paljon kaikenlaista, tällä pienellä saarella, jolla ei olisi luullut koskaan tapahtuvan mitään. Jayne ei osannut kuvitellakaan, mikä heitä odottaisi me- ren takana. Oli vaikea uskoa edes sitä, että evakuointi ylipäänsä toteutuisi. Toukokuussa tullut uutinen oli kuulostanut pilal- ta. Kaikki olivat olleet ihmeissään. Hirtan väki oli kyllä pääty- nyt yksimieliseen ”kaikki tai ei yksikään” -kantaan Mollyn kuo- leman jälkeisinä viikkoina viime marraskuussa, jolloin Lorna syyllisyydentunnon tai vihan vimmalli oli perustellut lähtöä sil- lä, ettei kukaan enää nykypäivänä saisi kuolla keuhkokuume- seen. Jos heillä olisi ollut oikeat hoitomahdollisuudet, Molly olisi jäänyt henkiin. Eivätkö he ansainneet enemmän, jotain pa- rempaa, Lorna oli kysynyt.

Sanat *enemmän* ja *parempaa* olivat vieraita hirtalaisten kie- lenkäytössä, mutta Lorna MacDonald ei ollutkaan syntynyt Hir- talla vaan oli muuttanut saarelle omasta tahdostaan. Ja kun näitä perusteluja oli talven pimeinä iltoina vatvottu, niistä oli jo- tenkin kehkeytynyt virallinen evakuointipyyntö.

Kun ajatusta oli ensimmäisen kerran pohdittu, saarelaiset olivat jakautuneet kahteen leiriin. Vanhimmat halusivat jäädä

saarelle, nuorta polvea houkuttivat mantereen mukavuudet. Kiistaton totuus oli, että heidän joukkonsa oli nyt huvennut kolmeen kymmeneenkuuteen, hälyttävän pieneksi. Puolet asukkaista oli vanhuksia tai lapsia, ja tarvittiin riuskoja miehiä kiipeilemään kallioille pyydystämään lintuja ja keräämään munia, joihin elanto perustui. Lisäksi tarvittiin vahvoja nuoria naisia synnyttämään Hirtan seuraavat sukupolvet, varsinkin nyt, kun Mhairi oli mennyt kihloihin Harrisinsaarella asuvan tilallisen kanssa ja Flora glasgowlaisen herrasmiehen kanssa ja kun Effie, tuo rasavilli, oli yhtä sopimaton miehelään kuin tuuli suljettavaksi puulaa-tikkoon. Mollyn jos kenen olisi monestakin syystä pitänyt saada elää.

Jayne oli lyhyhistynyt nähtyään Mollyn kasvot näyssä. Oli kuin hänen sisuskalunsa olisivat hajonneet tomuksi. Hän ei ollut voinut kertoa kenellekään, ei ollut ketään, jonka kanssa hän olisi voinut jakaa järkytyksensä. Hänen oli tehnyt mieli huutaa hädis-sään varoitukseksi, yrittää jollain keinolla muuttaa tulevaisuutta ja huijata kohtaloa, mutta olisi ollut anteeksiantamattoman julmaa paljastaa asia. Hänen äitinsä oli varoittanut häntä, että oli turha edes yrittää muuttaa sitä, mikä oli jo tapahtuvaksi nähty.

Tuo kauhea päivä viipyi yhä mielessä, ja muistot piinasivat Jaynea hänen istuessaan haudalla. *Norman oli nostanut Mollyn lattialta ja kantanut sänkyyn... Norman kalpeni nähdessään, miten nopeasti Mollyn tila heikkeni, ja rukoili Jumalaa, johon ei uskonut... Lorna oli yrittänyt nopeasti auttaa, synkkä ilme kasvoillaan... Pimeys laskeutui heidän ympärilleen kuin talttumaton voima tem-maten Mollyn mukaansa...*

"Molly!" Lorna kehotti potilastaan heräämään, reagoimaan, ja hänen kätensä liikkuiivat yhä rivakammin, kun aika alkoi loppua.

"Voi Luoja!" Norman huudahti aistiessaan sen. "Molly, ei!"

Mollyn pinnallinen, hidas hengitys hidastui entisestään, ja tauot olivat nyt pitempiä kuin lyhyet, epätoivoiset hengenvedot. Hiljaisuuden hetkistä tuli pahaenteisiä ja sitten korvia huumaavia.

"Molly?" Normanin ääni murtui hänen kuiskatessaan sisarensa nimen. Iso mies kuulosti pieneltä. Hän oli vannonut suojelevansa sisartaan, kaavaillut tälle rikasta aviomiestä ja taloa mantereella. Hän ei ollut osannut kuvitellakaan, että tuon tulevaisuuden hautaisivat lumimyräkässä hätään joutuneet lampaat.

Lorna kääntyi heihin päin kasvot tuhkanharmaina. "Hän on poissa."

"Ei!" Norman kurkotti Lornan ohi ja veti sisaren syleilyyn. "Herää, Molly!" Normanin suusta pääsi ontto parahdus, kun Mollyn pää notkahti taakse – järkyttävä todiste siitä, mitä oli tapahtunut.

Salpa narahti, kuului askelia... David MacQueen pysähtyi nähdessään Jaynen, Lornan, Normanin ja Mollyn jäähmettyneinä kuin marmoriveistokset. Hänen jalkansa pettivät, hän horjahti takaperin ja kasvoista tuli kuin kreikkalainen naamio – tragedia veti suupieliä alaspäin ja sai silmät pullistumaan kuopissaan. Norman vaikeroi aavemaisesti, kun hänen sisimmästään revittiin sielu irti. Mutta kävi vielä pahemin.

Mies voi elää ilman sieluaan. Mutta entä ilman sydäntään?

Normanin katse löysi Jaynen silmät ja suru muuttui raivoksi, koska Jayne oli tiennyt tästä kaikesta. Oli nähnyt sen etukäteen eikä ollut estänyt sitä. Ei ollut varoittanut.

Jayne tunsu, miten hänen voimansa pettivät. Hän tiesi, että tästä olisi seurauksia. Niitä oli aina.

"Ajattelinkin löytäväni sinut täältä."

Puhujan ääni painoi Jaynen muistot takaisin mielen syvyyskiin, ja hän nosti katseensa ja näki Davidin seisovan edessään. David oli selin aurinkoon, joten hänen ääriviivansa näytivät hehkuvan ja samenevan haaleaa taivasta vasten.

"Täällähän minä", Jayne sanoi ja hymyili, kun David istuutui hänen vierelleen tuttuun tapaansa vieden kyynärpäät polville. David katsoi rinnettä alas lahdelle. Jayne tiesi, että Davidista tuntui samalta kuin hänestä. Vaikeinta olisi jättää

Molly tänne. Mantereella saattoi olla vaikka minkälaisia mukavuuksia, mutta he molemmat tunsivat olonsa levolliseksi ainoastaan täällä.

Mollyn kuoleman jälkeisinä yhdeksänä kuukautena hautausmaasta oli tullut heidän kohtaamispaikkansa. Ei tietenkään tarkoituksella. Jaynen mieleen ei ollut edes juolahtanut, että heistä voisi tulla ystävät (David oli ensinnäkin kolme vuotta häntä nuorempi). Mutta kumpikin oli kaivannut Mollyä syvästi ja tuntenut tarvetta saapua hänen haudalleen päivästä toiseen. Aluksi he olivat hyvin kohteliaasti antaneet toisilleen tilaa – David oli Mollyn mielitetty, Jayne hänen kälynsä. Mutta ajan mittaan he eivät enää vältelleet toisiaan vaan alkoivat istua haudalla yhdessä ja jutella menneistä ajoista, joita olivat viettäneet kummallekin rakkaan tytön kanssa. Muistojen jakamisesta oli tullut omanlaistaan suremista, se oli uusi rituaali. Jayne kertoi, miten hiljaisen rattoisaa oli ollut laittaa ruokaa Mollyn kanssa, pestä lakanoita purosso, neuloa takan lämmössä. Davidin muistot olivat eloisampia: *ceidlih*, jossa tanssittiin iltamyöhään ja Mollyn posket punoittivat ja silmät säkenöivät, heidän hakailunsa kirkossa, viestien piilottaminen rukouskirjan väliin. David muisti heidän viimeisen yhteisen päivänsä, salaiset suudelmat Mollyn huoneessa, jossa he piileskelivät Normanilta ja vastustivat kiusausta siinä luulossa, että heitä odottaisi yhteinen tulevaisuus ja heillä olisi loputtomasti aikaa olla kahden. Mitä hyötyä heille oli ollut siveydestä ja kärsivällisyydestä?

”Alkaako hulluus jo asettua?” Jayne kysyi nyt ja jatkoi neulomista.

Kaikki olivat pakanneet jo monta päivää. Hullu-Annie oli harjoitellut laivamatkaa varten kantamalla rukkia selässään Katua pitkin edestakaisin. Effie oli tarkistanut kiipeilyköytensä ja tyrmännyt kaikki muistutukset siitä, ettei niille olisi käyttöä mantereella. Peg-mamman ikkunat kiilsivät puhtauttaan, vaikkeiukaan enää katselisi niistä kahden päivän päästä.

”Ei, pahenee vain”, David valitti. ”Vanha-Fin väittää kivenkovaan piilottaneensa yhden punnan kultarahan hormiinsa kolmekymmentä vuotta sitten, mutta ei löydä sitä.”

”Mistä hän sai kultarahan kolmekymmentä vuotta sitten?” Jayne hämmästeli. Hirtalaiset elivät vaihtotaloudessa: perheet kävivät keskenään kauppaa askareilla, pikkutöillä ja palveluksilla. Saarelle silloin tällöin purjehtineet rikkaat vieraat tarjosivat šillinkejä villasukista tai valokuvausluvista, ja heitä oli käynyt saannottavasti vasta suursodan jälkeen.

”Väittää voittaneensa sen joltain kipparilta kädenväännössä.”

Jayne hymyili. Vanha-Fin eli nyt elämänsä ehtoota, mutta kolmekymmentä vuotta sitten ani harva oli vetänyt vertoja hirtalaismiehille käsivarsien vahvuudessa. Saarelaiten elanto perustui kiipeilyyn. Oli epäviisasta haastaa heitä edes peukalonvääntöön.

”Hän arvelee viimeinkin tarvitsevansa sitä ja yritti usuttaa Pikku-Murranin savupiippuun etsimään.” David pyöräytti silmiään. ”Voit kuvitella, ettei Rachel ilahtunut.”

”Olinkin kuulevinani mekastusta.” Jayne nyökkäsi ja hymyili. Edessä olisi uusi paitapyykki purolla, ennen kuin noustaisiin laivaan. ”Näitkö Normania missään?” Kahtena edellisenä iltana miestä oli hädin tuskin näkynyt kotona.

”Juu, kasöörin talossa. Olivat vallan hyvää pataa keskenään. Norman taitaa olla ainoa, joka ei iloitse, kun pääsemme Frank Mathiesonista eroon.”

”Niin, en ymmärrä itsekään sitä”, Jayne sanoi hiljaa, joskin hän arveli ehkä sittenkin ymmärtävänsä. Muiden kyläläisten silmissä maanomistajan vuokrankantaja ja ”edustaja” oli kiusanhengi, joka komenteli heitä kaikkia. Osa miehistä uumoili, että kasööri pisti omaan taskuunsa sen mehevän katteen, jonka sai ostaessaan heiltä tavaraa ja myydessään sitä eteenpäin. Mutta Jaynen mies oli kunnianhimoinen – Norman oli osoittanut luontonsa kieltämällä siskoaan menemästä naimisiin